

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Reg. 38.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

Virorum hujusmodi virtutis ac profectus sui studiosissimorum exemplo an non par est, quoque conari praestantissimos esse correctionis fructus decerpere iam si ob defectus inculpabiles corperemur; considerantes, licet forte in presenti non deliquerimus, alias tamen sapius, absque correctione offenderimus.

Quapropter, Charissimi, cum homines fragiles simus, crebriusque labamur, perfectionis tamen studio teneamur. Virgam correctionis, adeo necessariam, congruam, suavem, justam, ambabus manibus amplectamur, ut disciplina vigor minimè laxetur; & impunitate nostrâ, correctionisque

difficultate intereat. 2. Si corrigamur, nobilissimos correctionis flores proferre conitamus, nimirum demissionem, tolerantiam, iustitiam, constantiam, edificationem, charitatem, flores sanè præstantissimos. 3. Fructus quoque utilissimos, animæ puritatem, illuminationem, emendationem, meritum, satisfactionem, imitationem Redemptoris, contra tentationes robur, meliorationem aliorum; multorumque donorum cœlestium impetrationem reportemus. *Beatus homo qui corripitur & increpationem non reprobatur. Jobi 5. 17. Qui verò odit increpationes insipiens est. Proverb. 12. 1.*

REGULA XXXVIII.

De Obedientia Præsidibus subordinatis præstanda.

EXHORTATIO
IN REGULAM XXXVIII.

Ostendit non minùs obediendum esse Præsidibus subordinatis, quàm supremis.

THEMA

Quid est, quod tenes in manu? Virga. Exodi 4. 2.

VEL

Non solum Superiori domùs; sed etiam subordinatis Officialibus, obediunt. Reg 38.

Prisorum Poëtarum volumina, varias, magnisque, ut rebantur, virtutibus præditas, virgas celebravere. Has inter u-

bant, cujus vel attractus omnia in aurum transmutabat; qualis Mydæ Regis virga extitit. Alteram virgam Minerva nuncupabant, cujus attractu Ulysses, mirâ metamorphosi, aut reddebat juvenem formosum; aut, si

Trr 3 lube-

luberet, in senem rugosum deformat. Tertiam Mercurii virgam indigebant, quam operum stupendorum credebant artificem. Non aberarimus à vero, si ficticias ejusmodi virgas, veras obedientiæ imagines ac symbola pronuntiarem: obedientia enim, quidquid egeris, quantumvis vile censueris, in aurum convertit: obedientia juvenes prudentiâ beat, velut senes: & senes alacritate excitat, tanquam juvenes: obedientia denique opera admiratione digna, ac plena stupore patrat. ut gesta Sanctorum perhibent. Verum doctas fabulas, ingeniosaque Poëtarum figmenta antiquitati relinquimus, & è Codice divino celeberrimam, ac thaumaturgam Moyſis Virgam, tanquam præclarum, tum potestatis Superiorum, tum subditorum obedientiæ symbolum depromimus: & quemadmodum exhortatione proximè præcedente, *virgam correctionis*, virgæ Aaronis floridæ, comparavimus; ita nunc prodigiosam Moyſis, fratris ejus, virgam; & *virgam directionis & obedientiæ* esse demonstrabimus: dum eam corylinam, pastoritiam & divinam fuisse ostendemus.

I.
Virga
Moyſis
corylina.

I. Virga Moyſis, quâ tam admiranda patravit qualis obsecro, aut è qua materia fuit? An fuit ex auro affabrè elaborata, aut gemmis, adamantibusque splendide exornata? Minime sanè? sed lignea fuit, & quidem non ex cedris Libani, aut cupressis Sion recisa, sed ex corylo, virgulto, quàm arbori, propiori. *Virga Moyſis*, ait S. Gregorius Nyſſenus L.

adversus Judæos tom. 13. 10. *Virga erat ex corylo, lignum commune, quod à cujusque manu caditur, & igni ad arbitrium traditur: ubi tamen Deus voluit, lignum hoc, aquam in sanguinem redigebat.* Tanta Numen supremum est potentia, atque artis; ut inlustramento vili, æquè ac præstanti, operi patrare valeat obstupescenda: & per Præsidem è face populi progenitum, æquè, ac per illustri stemmate satum, te queat gubernare. Non est quod in Rectore tuo, auream desideres vitæ sanctimoniam; non est quod argenteæ Sapientiæ flumina requiras. Non est facilius omnipotentis Divinæ accipere te virgâ directionis ex corylo decerpta, quàm ex cedro Libani præfata, in viam salutis ac perfectionis deducere; atque ad opera grandia sublimare. *Affueſcant*, ait S. Ignatius l. c. *non intueri quis ille sit, cui obedimus; sed eni in omnibus obedimus, qui est Christus Dominus.*

Quemadmodum enim, Christi in crucem suffixi simulacro eundem prorsus honorem, venerationemque exhibemus, sive ex auro, sive ex cupro, sive ex ligno, manu artificis illius fabricatum: quia non materiam; sed figuram spectamus: ita pariter eundem nos par est præstare obedientiam, sive Præsidem illustri, sive obscuro loco natum, sive ætate, prudentiâ, & doctrinâ conspicuum, sive quomodocumque ornamentis destitutum nati fuerimus; neque enim nos materiam intueri decet: sed figuram seu significatum: significat autem Christum Redemptorem nostrum. Olim, ut retent

Her-

Herodorus L. 2. Rex Aegypti Amasis, cum ab Aegyptiis, quod illustri loco natus non esset, parvi se aestimari conficeret; pelvim auream, suis, suorumque conviviarum pedibus ablucendis destinatam, in simulacrum Dei, nefcio cuius, convertit, ac populo proposuit adorandum: id quod animo libenti populus praestitit. Quare convocatis Aegyptiis, narrato facto suo, se pelvi similem fuisse asseruit, plebeio ortum genere, nunc vero ex obiecta pelvi, factum esse simulacrum, id est, regem, adeoque honorem regum sibi esse deferendum. *Quae hoc pacto, ait Herodorus, ad te traduxit Aegyptios, persuasitque, ut acquiescenti consentaneum censerent, eadem servire & imperio ejus parere. Haud absimili modo, fuerit Superior ante pelvis vilis, nihil refert, nunc Dei Vicarium & simulacrum exhibet, adeoque jussis ejus est obsecrandum.*

Quisquis igitur, Dei providentiâ, nobis legitime propositus fuerit Superior, virgam potestatis, virgam directionis tenens, ei promptè pareamus, sive perfectione fulserit, ut aurum; sive sapientiâ radiârit, ut argentum; sive natalium & omnium donorum splendore, gemmarum instar, coruscaverit; sive etiam his carens, minime clarescat. Deus enim in illo respiciendus est, cujus amore, homini obedientia praestatur.

II. Virga Moysis, fuit pastoralis: nam dum I. Dominus Moysen interrogaret; *Quid est quod tenes in manu?* Respondit; *virga*; Exodi 4. Virga

scilicet seu baculus pastoralis, quo regebat oves soceri sui Jethro, cujus filiam Sephoram, duxerat uxorem. Hac virga pastoritia, quâ annis quadraginta, rexit oves in Madian, ac postea aliis quadraginta annis, populum Israël, symbolum est potestatis regendi & imperandi, si activè sumatur; Sin autem passivè, virtutis obedientiâ, praesidibus etiam subordinatis praestanda: qualis erat Moyses apud socerum suum Jethro, cui serviebat pascendo oves. Nos in praesenti modo utroque sumamus, ut cum potestatem regentis, tum obtemperantis obedientiam adumbret. Hanc igitur virgam, sive Jethro ovium Dominus, manu tenuisset; sive Moyses ejus opilio, sive famulus, aut puer quispiam alius; oves aequè eam respexissent, obedienterque ac simpliciter secuta fuissent. Pari ratione S. Ignatius cupit Religiosos Societatis, cuicumque obedientiam exhibere, qui ex Superioribus, sive supremis, sive mediis, sive infimis, virgam potestatis manu tenuerit, & quidpiam praeceperit, Magnum Basilium in *Constit. Monast. c. 23.* hac de re differenter auscultemus: *Quemadmodum, inquit, Pastori suo oves obtemperant, & viam, quamcumque ille vult, ingrediuntur; sic qui ex Deo cultores pietatis sunt, moderatoribus suis obsequi debent (tam primariis, quam subordinatis) nihil omnino curiosius illorum jussa perscrutantes.*

Existunt verò in quovis ordine Praesides subordinati, in Ordine D. Benedicti Abbatis subsunt priores & illorum locum tenentes; in Ordine S. Fran-

S. Francisci Guardianis, subordinantur eorum Vicarii, similia in aliis Ordinibus reperias. In Societate nostra Officiales subordinati nuncupantur, quibus ex parte virga directionis seu potestatis committitur. Primus est Minister, in rebus domesticis & sibi commissis Rectorem adjuvans. 2. In majoribus quibusdam domibus & Collegiis Subminister constituitur, qui est superior juniorum & Fratrum. 3. In tyrocinio est Manuductor, Novitios in laboribus externis & exercitiis corporalibus manuducens & dirigens. 4. In Collegiis datur Gymnasticus Praefectus, cui Magistri in rebus ad scholas & studia pertinentibus, obtemperant. 5. Est Praefectus Ecclesiae, Sacrificiorum ordinem, ac res Ecclesiae ordinans. 6. Praefectus sanitatis, infirmorum valetudinem curans. 7. Culinae Praefectus, qui culinae praest: & hi omnes potestatem nonnullam à Superiore communicatam habent, virgamque directionis certis in rebus tenent, in quibus, qui illis subduntur, velut oves sequuntur atque obediunt: haud tamen in aliis, ad officium illorum non pertinentibus.

Præclaram hanc obedientiam, quæ subordinatis etiam Praefectis paremus, aliquando in Ecclesia Dei & religionibus futuram, in spiritu praevidisse videtur Iſaias Propheta c. 11. 6. dum ait: *Habitabit lupus cum agno, & pardus cum hirculo accubabit: vitulus & leo & ovis simul morabuntur; & puer parvulus minabit eos.* Id est, in Ecclesia Dei Gentiles & Judæi, barbari & tartari, Indi & Europæi simul pacificè

degent, positâ barbarie & feritate: & in religionibus bene ordinatis, ubi maxime viget spiritus Christi, videtur est, superbos & feroces evadere humiles & mites; è leonibus agnos: in ut à parvulis & simplicibus regi se sinant. *Puer parvulus minabit eos.* Significat Iſaias, ut exponit hic Cornelius à Lapide, in Ecclesia Christi & Religione fore summam humilitatem, pacem, subordinationem, & omnium obedientiam, sub quovis Prælate, etiam ignobili, indocto, atque imperfectioribus obnoxio. In quo sane obediens illustrior, & parandi studium excellentius reperitur.

Hoc est quod contestabatur S. Franciscus Seraphicus, & de seipso libenter fatebatur, ut scribit in ejus vita S. Bonaventura c. 6. Inter alia quæ dignanter mihi pietas Divina concessit, hæc gratiam contulit, ut ita libenter vitam horæ Novitio obedirem, si mihi in Praesidium daretur, atque antiquissimo & discretissimo fratri: nam subditum Praelatum suum, non ut hominem considerare debet; sed in eo illum, pro cuius est amore subiectus.

Quare non solum Prælati primariis, verum etiam ab illis potestatem vicariam habentibus, animo libenter, velut Christo Domino pareamus.

III. Virga Moysis nomen quædam virga Divinæ sortita est: nam ut facit textus loquitur: *Portans (Moyses) virgam Dei in manibus.* Exodi 4. Virga Dei fuit; quoniam per eam Dominus, adeo admiranda patravit prodigia: Verè virga virtutis, virga potentissimæ ac thaumaturga: virga potentissimæ

Divinæque Moyses Nili aquas in sanguine convertit; primogenitos in Ægypto extinxit; ysa pulavit Pharaos; devocavit celo grandinis tempestatē; profligavit exercitus; mare divisit; viamque per illud rutam aperuit; regna occupavit; nec nō de hostibus triumphos egit.

Si rursus activè virgam hanc interpretemur: in Superiore est virga Dei, est potestas Divina; à Numine supremo in illum derivata: *Non enim est potestas nisi à Deo. Rom. 13. Et qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit.* Atque hac potestas non solum in Superioribus, omnibus naturæ ac gratiæ donis largè instructis; sed etiam in aliis elucet: Unde noster B. Aloysius, ut in ejus vita noviter Florentiæ edita legitur, dicere solitus fuit, sibi gratius accidere, iis subesse, qui minus corporis, animi & fortunæ bonis sunt ornati; quia natura corrupta agrè talibus subest: At Deo ejusque personam sustinētī subesse, nulla seu natura, seu fortuna recusat; cum ei cuncti serviant Reges: Is verò qui Dei vices gerit, quò humilior est, minoribusq; ornamentis eonspicuis, eò aliena, vicariamque potestatem magis nudat, ac proinde clariùs cōstat, obsequia in illo nō sūtere, sed ad Deū divinamq; potestatem pertingere; adeoque obsequia tali jucundius longe & gloriosius deferri.

Expertus id quòque fuit S. Franciscus Borgias è Duce Gandiæ. Societatis nostræ religiosus, qui dexterè virgā hac uti noverat, de quo L. 4. vitæ c. 3. legitur, in cunctis sibi prapostis potestatem divinam, mentis oculis fixè intuitum, sive donis cœlestibus ornati, virique prastantes forent, sive ex infimo Fratrum, ut vocamus, coadjutorum ordine; dum enim, ne in castiga-

tione corporis excederet, à S. Ignatio Fratri Michaëli Marco subjecius esset, diligentissimè ei parebat, non in victus duntaxat ratione, sed in omni etiam tuenda corporis valetudine: si Marcus mandabat, comēdebat; si vetabat, abstinebat; si Marcus absens, alteri potestatem commisit, & illi parebat, si nē ejus venia, nec domo quidem egrederens. Unde verò exacta & prompta adeò obedientia? in Marco, Christum Dominum intuebatur.

Quod si passivè, virgam Dei, virgam Mosaicam sumamus, pro obedientia: si quæras, cur illa in manu Moysis tot stupenda ediderit prodigia? Respondet Ecclesiastes apostolicus Joannes Paulus Oliva, Exhortatione primā ad nostros Romæ habita: *Quia Legislatoris manus tractabilem se prabuit: Israelitas servavit, tyrannos demersit. Sive enim eā Moyses aquas percuteret, sive terræ pulverē cōmoveret sive eam deprimeret, sive in cœlū elevaret, atq; extenderet, Legislatoris manus tractabilem se prabuit: & hac ratione admiranda patravit. Ita quòque si Superioris manus tractabiles nos exhibuerimus; si virga flexilis, & ad nutum mobilis extiterimus, mira patrabimus, virtute obedientiæ, tanquā potentia obedientialis: etiam si nec sumus sublimitate doctrinæ, & ingenii acumine Aristoteles aut Platones, nec eloquii & facultatū flumine Tullio aut Demostheni pares: si tamen instar virgæ coryli, in manu superiorum, ad omnia prompti fuerimus, per obedientiam: apostolici zeli prodigia patrabimus; vincemus animos, expugnabimus vitia, animas Deo lucrabimur; nam *vir obediens loquetur victorias*: Pro-*

Vuu verb.

verb. 21. 28. Unde vel oculis nostris conspicimus, non raro, v̄ros minùs Philosophicâ ac Theologicâ scientiâ exornatos, plures Deo animas lucrari, quàm profundissimâ doctrinâ inclytos, ipsôsq; adeo in Religione Tyrones, majori ardore ac fructu rudem popellum instruere fidei Christianæ elementis, quàm in Ordine religioso aetate provectos. Ante omnia verò caveamus ne regentis dexterâ excidamus: cùm enim effeatrix prodigiorum virga, dexterâ Moysis excidit, continuo provoluta in pulvere, in serpentem & draconem grandem mutata est, ita ut Moyses ipse perterrefactus aufugeret.

Idcirco, Dilectissimi, virga Moysis corylina doceat nos 1. In Superioribus, non considerare generis nobilitatem; non vitæ virtutumque perfectionem; non ingenii felicitatem; non scientiæ laudem; sed Dei omnipotentis authoritatem: & Christi Domini personam, in Superiore relucen-

tem. 2. Virgam Moysis pastoriam seu Superioris potestatem, respiciamus, honoremus, eidemque nos submittamus; sive eam manu præceperit Superior summus, sive medius, sive infimus, sequamur simpliciter velut oves; quacunque nos viâ duxerit. 3. Hâc ratione, virga seu potestas Superiorum, & ipsa quoque obedientia, est Virga divina, magnâque in nobis ad gloriam Dei operabitur, in animarum conversione & salute; præsertim, si ad obedientiæ nutum flexiles semper fuerimus. Loquemur victorias ac triumphos, & re ipsa experiemur id quod docet S. Augustinus & ex eo Doctor Angelicus, ac tradit Joannes XXII. Pontifex Maximus in extravag. Querundam. De verborum signif. *Pasportas magnum bonum est, majus integritas, sed maximum obedientia: quia prima rebus, secunda carni, tertia menti, & animo dominantur: & Mosaisca instar virgæ, grandia per nos & stupenda operatur.*

REGULA